

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku D.P. i D.P.
przy uczestnictwie „I.” sp. z o.o. w W.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 15 października 2019 r., sygn. akt XXVII Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od skarżących na rzecz uczestnika kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 października 2019 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w W. oddalającego ich wnioski o ustanowienie służebności przesyłu. U podstaw rozstrzygnięcia leżała ocena, że w zakresie przebiegającej przez działkę wnioskodawców napowietrznej linii elektroenergetycznej 15 kV w dniu 31 grudnia 1985 r. upłynął termin zasiedzenia służebności gruntowej przez Skarb Państwa, natomiast w zakresie

napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV uczestnik dysponuje tytułem prawnym uprawniającym do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w zakresie niezbędnym do eksploatacji linii energetycznej - decyzją Naczelnika Urzędu Dzielnicowego z dnia 20 stycznia 1983 nr (...) (dalej - „Decyzja”) wydaną na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. 1958 r., Nr 17, poz. 70 ze zm.; dalej - „u.z.t.w.n.”).

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, wnioskodawcy wskazali przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zwrócili uwagę, że konsekwentnie w obu instancjach zaprzeczali istnieniu tytułu prawnego uczestnika, w szczególności kwestionując istnienie Decyzji oraz to, iż dotyczy ona nieruchomości wnioskodawców. Mimo to Sąd Okręgowy niezgodnie z zasadą wynikającą z art. 6 k. c. wymagał, aby to wnioskodawcy wykazali fakt nieistnienia Decyzji. Tymczasem jeżeli właściciel nieruchomości wykaże zaistnienie przesłanek z art. 305² § 2 k.c., ciężar dowodu, że nie ma podstaw do ustanawiania służebności spoczywa na przedsiębiorcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżący nie wykazali tego rodzaju nieprawidłowości. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że Sąd Okręgowy, zgodnie ze stanowiskiem zajęтым w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13 (OSNC 2014, nr 7-8, poz. 68) przyjął, że decyzja wydana na podstawie art. 35 ust. 1 u.z.t.w.n. jest tytułem prawnym dla przedsiębiorcy przesyłowego do stałego korzystania z wymienionej w tej decyzji nieruchomości. W orzecnictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono też, że w razie wydania takiej decyzji z niedokładnym określeniem nieruchomości, której dotyczy, ustalenie jej zakresu przedmiotowego może nastąpić przy wykorzystaniu innych elementów zawartych w treści tej decyzji, w tym dotyczących wymienionych w decyzji stron tego postępowania, o ile pozwala to na jednoznaczne przyporządkowanie nieruchomości wymienionym w decyzji stronom postępowania administracyjnego będących właścicielami lub użytkownikami wieczystymi określonych nieruchomości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2017 r., I CSK 179/16, nie publ., z dnia 10 lutego 2017 r., V CSK 296/16, nie publ., z dnia 15 lutego 2017 r., II CSK 205/16, z dnia 26 stycznia 2018, II CSK 124/17, z dnia 25 maja 2018 r., I CSK 448/17, nie publ.). Odwołanie się w decyzji do prawa własności

nieruchomości adresata decyzji, a więc strony postępowania administracyjnego oraz określenie nieruchomości przez jej związek z przebiegiem gazociągu, wystarczająco indywidualizuje nieruchomość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2014 r., IV CSK 724/13, nie publ. i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., V CSK 296/16). Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, że kwestionowana przez skarżących Decyzja wymieniała imiennie właściciela nieruchomości - poprzednika prawnego wnioskodawców i dotyczyła jego nieruchomości znajdującej się na trasie przebiegu linii energetycznej 110 kV w rejonie ul. W. – A. – E.. Skarżący zaś nie podnieśli w skardze kasacyjnej zarzutów pozwalających Sądowi Najwyższemu na ewentualne zakwestionowanie ustaleń i oceny, że wydana została decyzja na podstawie art. 35 ust. 1 u.z.t.w.n. i była ona ostateczna. Należy ponadto zwrócić uwagę, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okoliczność, iż decyzja wydana na podstawie art. 35 u.z.t.w.n. nie wskazuje określonej osoby, jako strony postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem tej decyzji oraz nie została ona doręczona tej osobie nie przesądza o tym, iż osoba ta nie miała statusu strony tego postępowania w rozumieniu art. 28 k.p.a., a w konsekwencji, że decyzja ta nie spowodowała wobec niej konsekwencji wynikających z przepisów u.z.t.w.n. w postaci trwałego ograniczenia jej prawa i nabycia skutecznego wobec niej tytułu prawnego do korzystania z jej nieruchomości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2014 r., IV CSK 724/13 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2018 r., I CSK 448/17).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1, 398²¹ i 13 § 2 k.p.c. oraz § 5 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

jw